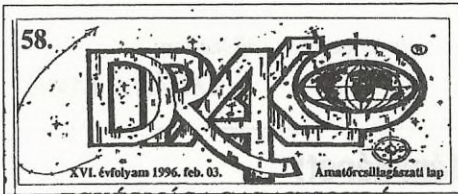




Draco

Az immár tizenhatodik évfolyamába lépett Draco, az egyik *legpatinásabb* vidéki amatőrcsillagászati lap. Több évi kihagyás után 1993-ban kezdődött másodvirágzása, Dalos Endre szerkesztésében.

A Draco májusi számát Keszthelyi Sándor Csillagvizsgáló Pakson c. cikke indítja. Szenczey Géza egykori paksi magáncsillagvizsgálójáról — egy Konkoly-cikk utalását kivéve — rendkívül kevés információ áll rendelkezésünkre, a szerző a paksiakat buzdítja az elfeledett csillagda kikutatására. (Szenczey Géza távcsöveit Posztoczy Károly 1905-ben vásárolta meg. Ezek az eszközök jelenleg a tatai Városi Csillagvizsgáló műszerparkját gyarapítják.) A Draco közli Józsa Sándor írását a nyílthalmazokról, részletet olvashatunk Burnham híres kézikönyvéből (Celestial Handbook), beszámolót az elmúlt őszi csillagászat-történeti rendezvényeiről és a Szkeptikusok első országos találkozásáról. A májusi, 59-es sorszámú Dracóban találunk még egy ismertetést a Skorpió csillagképről, a nevezetes „hídról”, mely a Mare Crisium peremén látható (I. Meteor 1993/5.). Az Interneten elérhető érdekesebb csillagászati „lelőhelyekről” és a szovjet emberes Hold-program hordozórakétájának viszontagságairól is olvashatunk; a kiadványban — mint mindig — számos színes rövidhír is helyet kapott.



A Draco kiadója a bolyi Draco Csillagászati Egyesület (Kász László, 7754 Boly, Széchenyi tér 11.).



ASTRONOMY DAY

Debreceni viszonylatban szokatlanul nagy sajtója volt az eseménynek. A fényes üstökös híre, valamint a várható holdfogyatkozás megmozgatta a közvéleményt. A megyei napilap április 3-i számában lett meghirdetve a távcsöves bemutató helyszíne, a felhők ellenére este nyolckor már vagy kéttucat érdeklődő várta a távcső felállítását. Mintegy a felhők elűzésére kiagyalt rítusként a már félszáz körülire gyarapodott, izgatott érdeklődő szorosra záródó gyűrűjében felállítottam a Mizárt. A lelkesedésre jellemző, hogy a zárt felhőtakaró ellenére sokan akartak távcsőbe pillantani. Szép számmal kerültek elő binoklik is. Szerencsére senki sem nézett ufológusnak, bár néhányan rejtett képességeket tulajdonítva szerény személyemnek a várható időjárás felől érdeklődtek. Sajnos csak optimizmusomat hangoztathattam.

Az MCSE szóróanyagai, bár magam is fénymásoltam egy nagy köteggel, kevesnek bizonyultak, így egy idő után kézről-kézre jártak. (Mivel jobb dolgom is volt, mint a hallgatóság számlálgatása, innen tudom, hogy jóval több résztvevő lehetett száznál). Az anyag kiosztásakor megpróbáltam a legfontosabb, legérdekesebb információkra felhívni a figyelmet. Nem várt kérdésáradatot indított el az akció. Így végül az egész bemutató, egy szabadtéri ismeretterjesztő előadás-sá kerekedett, melyben a távcsőtüpüsokról, égi objektumokról, észlelésről és észlelési technikákról, egyesületünkről, s a csillagászat szinte valamennyi területéről szó esett a nagy számú és változatos kérdés következtében. Annak el-

lenére, hogy nem koptattuk karcosra az optikáinkat, jó volt a hangulat és órákon keresztül csillagászatról folyt a szó.

Aki ott volt, egységesen azt vallotta, hogy jó ötlet ilyen programot szervezni és szívesen eljönnek máskor is. Őszintén szólva az időjárás miatt kihasználatlanul ácsorgó távcső lehangoló látvány volt, hiszen először szerveztem ilyen bemutatót és, bántott a dolog. Ám végül is annyi haszna volt, hogy sokan felfigyeltek az egyesületünkre, a csillagászatra és talán többen is kedvet kaptak ahhoz, hogy rendszeresebben foglalkozzanak a témával. Éjfél felé aztán a szemerkélő eső utolsó reményeinket, s a maradék kb. harminc főnyi optimista csapatot is eloszlatta.

Azóta több tanítványom is lelkesen adta híru, hogy a kiosztott térkép-vázlatok és magyarázataim alapján, szabad szemmel vagy binoklival látta az üstököszt. Remélem a következő bemutatón nem szól közbe az időjárás!

Józsa Sándor

Kétszáz szamuráj a Pilisben

Március 28./29-én éjfélkor elszánt csapat gyülekezett a Bogdáni úti benzinkútnál. Három amatőrcsillagászokkal megrakott autó indult Dobogókő felé, hogy minél sötétebb helyről láthassuk a Hyakutake-üstököszt. A hegyek között kanyarogva már a szélvédőn át is ordított, és ahogy ide-oda forgattuk a fejünket kellemes bizsergés árasztott el — több mint egy tucat ember üstökös nézőbe megy. Hát nem ez minden rovatvezető álma?!

Sajnos már Dobogókőt is elérte a fény-szenyezés, így a hegy alatt egy parkolóban vertünk tanyát. Bár még fön volt a Hold és a két-három nappal korábban már sokkal gyengébb volt üstökösünk, mégis 20° hosszú csóvát látnunk. A néhány napja megérkezett tavasz nem engedte, hogy nagy zimankó legyen, így a holdnyugtáig megnéztük jobbról, megnéztük balról, amikor pedig egy-egy hajnali autós elsuhant mellettünk, szemünk elé tett kezünkkel, az útnak hátat fordítva védekezünk a reflektor ellen, ami meglehetősen vegyes

érzelmeket kelthetett a laikus úrvezetőkben.

A holdnyugta után azon elmélkedtünk, hogy a szélvédőről, vagy a motorházatőről visszatüköröződő üstökös-képet lehet nagyobb sikerrel lefotózni. Végül maradt a motorházatető, miközben szabad szemmel a Cassiopeia és a Camelopardalis határától egészen a Göncölszekér hátuljáig ért a csóva. Peszre csak az első 5°–10° volt feltűnő, az utolsó 20° már kifejezetten nehezen jött. A csóva irányának megbecslésekor néhányunkat megrézfált az alsó delelés környékén járó üstökös, ugyanis itt felcserélődik a kelet-nyugati irány. Alsó delelésben a földrajzi irány szerint nyugat felé mutató csóva az égi irányok szerint kelet felé néz!

A hajnal közeledtével egyre magasabbra emelkedett a Vulpecula, melyben a másik Hyakutake-üstökös várta, hogy megnézzük. Nem is hagytam ki az alkalmat. A kiváló égen 20x60-as binokulárral is könnyen jött a 9^m1-s, 5'-es, diffúz folt. Szerencsére volt nálunk egy Mizár is, így mindenki megnézhetette a 2000-szer halványabb „kistestvért”. A kelet felé néző távcső dél felé álló okulárkihuzatába illesztett okuláron át alaposan megszemléltem az 1995 Y1-et, ám amikor elvettem a szemem a okulártól, hirtelen megpillantottam az észak felé látszó 1996 B2-t. Örömben még néhányszor megismétltem a jelenetet, hiszen nem minden nap lát az ember egy másodpercen belül két üstököszt. De ezzel még nem volt vége, mivel rájöttem, hogy ha néhány centiméterre tartom a fejem az okulártól, akkor is látom az 1995 Y1-et. Miközben látóterem közepén, az okulárban ott vigyorgott a távcsöves Hyakutake, a látóterem „tetején” az 1996-os év nagy üstökösét is könnyedén érzékeltem. Akinek csak lehetett, megmutattam, hogyan lehet egyetlen pillantással két üstököszt, két Hyakutake-üstököszt látni.

Sárnecky Krisztián